

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 juin 2006

PROPOSITION DE LOI

relative à la transsexualité

AMENDEMENTS

—

N° 1 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 2 à 6

Supprimer le chapitre II comprenant les articles 2 à 6.**JUSTIFICATION**

Il n'appartient pas au législateur de régenter les choix que les praticiens font. En conséquence il n'y a pas lieu de fixer des conditions minimales à respecter pour le traitement des transsexuels.

Documents précédents :

Doc 51 **0903/ (2003/2004)** :

- 001 : Proposition de loi de Mmes Vautmans, Déom et Marghem et M. Swennen.
002 : Avis du Comité consultatif de bioéthique.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 juni 2006

WETSVOORSTEL

betreffende de transseksualiteit

AMENDEMENTEN

—

Nr. 1 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 2 tot 6

Hoofdstuk II, dat de artikelen 2 tot 6 omvat, weglaten.**VERANTWOORDING**

Het komt de wetgever niet toe regels op te leggen inzake de keuzes die de practici maken. Er hoeft bijgevolg niet te worden voorzien in «minimumvereisten die in acht dienen te worden genomen bij de behandeling van transseksuele personen».

Voorgaande documenten :

Doc 51 **0903/ (2003/2004)** :

- 001 : Wetsvoorstel van de dames Vautmans, Déom en Marghem en de heer Swennen.
002 : Advies van het Raadgevend comité voor bio-ethiek.

N° 2 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 7

Au point 2° de l'alinéa proposé, complétant l'article 2, remplacer les mots «va suivre» par «a suivi».

JUSTIFICATION

Les auteurs du présent amendement estiment que le traitement hormonal doit avoir été suivi afin de bénéficier du changement de prénom.

N° 3 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 8

Dans le texte proposé, supprimer les mots «dans les trois mois qui suivent l'introduction de la demande.»

JUSTIFICATION

La proposition précise que si les conditions sont remplies, la modification du prénom devient un droit pour les transsexuels et n'est pas une faveur.

Instaurer un délai plus court pourrait toutefois entraîner une violation du principe d'égalité.

N° 4 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 9

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

L'avis de l'Administration des Finances fait observer à juste titre que l'article 10 réduit à tort à trois mois le délai qu'a l'intéressé pour faire enregistrer l'arrêté modifiant le prénom. Il n'y a pas de raison objective pour laquelle la personne en question aurait moins de temps pour ce faire. Il est dans l'intérêt de la personne même qui obtient une modification de prénom de faire enregistrer l'arrêté aussi vite que possible.

Étant donné que l'article 10 est modifié dans un amendement suivant, l'article 4 de la loi du 15 mai 1987 relative aux noms et prénoms ne doit pas être modifié.

Nr. 2 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 7

In het 2° van het voorgestelde lid, dat artikel 2 aanvult, de woorden «zal ondergaan» vervangen door de woorden «heeft ondergaan».

VERANTWOORDING

De indieners zijn van mening dat, vooraleer de voornaam kan worden gewijzigd, de hormonale behandeling dient te zijn gevolgd.

Nr. 3 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 8

In het voorgestelde artikel 3, tweede lid, van dezelfde wet de woorden «binnen drie maanden na de indiening van het verzoek» weglaten.

VERANTWOORDING

Het voorstel stelt dat, als is voldaan aan de voorwaarden, de voornaamswijziging voor transseksuelen een recht wordt en geen gunst.

Een kortere termijn invoeren zou echter kunnen leiden tot een schending van het gelijkheidsprincipe.

Nr. 4 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 9

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Het advies van de Administratie van Financiën merkt terecht op dat artikel 10 de termijn die de betrokkene heeft om het besluit betreffende de voornaamswijziging te laten registeren onterecht vermindert tot 3 maanden. Er is geen objectieve verantwoording waarom de persoon in kwestie minder tijd zou krijgen. Het is in het voordeel van de persoon zelf die een voornaamswijziging verkrijgt om het besluit zo snel als mogelijk te laten registreren.

Aangezien artikel 10 in een volgend amendement wordt gewijzigd, moet artikel 4 van de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en de voornamen niet worden gewijzigd.

N° 5 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 10

Remplacer cet article comme suit:

«Art. 10. — L'article 249, § 1er, alinéa 2, 3°, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, modifié par la loi du 5 juillet 1998, est remplacé par la disposition suivante:

«3° sont de nature à prêter à confusion; ou

4° sont identifiés au sexe opposé à celui auquel les personnes visées à l'article 2, alinéa 3, de la loi du 15 mai 1987 relative aux noms et prénoms, ont la conviction intime, constante et irréversible d'appartenir.»».

JUSTIFICATION

La réduction du délai d'enregistrement des arrêtés ministériels de changement de prénoms pris pour cause de transsexualisme dessert l'intérêt des requérants et ne correspond pas aux exigences de la pratique.

En vertu de l'article 4 de la loi du 15 mai 1987 relative aux noms et prénoms, l'arrêté ministériel de changement de prénoms est définitif à la date de signature. Chaque arrêté ministériel doit être restitué à l'Administration qui en transmet une expédition au S.P.F. Finances à charge pour celui-ci d'en assurer l'enregistrement et la remise au particulier par le biais de ses bureaux régionaux. Ces transferts entre autorités administratives requièrent un délai d'un à trois mois. Etant donné que l'article 253, alinéa 4, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe prévoit, en cas de dépassement du délai, une amende égale au droit d'enregistrement sans préjudice de celui-ci, la réduction de ce délai est pénalisante pour le requérant qui sera souvent incapable de le respecter.

Considérant que la volonté des auteurs de la proposition de loi est d'alléger la procédure en changement de prénoms pour cause de transsexualisme, il convient plutôt de modifier l'article 249, § 1er, du Code précité afin d'y insérer une cause expresse de réduction du droit d'enregistrement en cas de changement de prénoms pour cause de transsexualisme.

Nr. 5 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 10

Dit artikel vervangen door wat volgt:

«Art. 10. — Artikel 249, § 1, tweede lid, 3°, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1998, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«3° tot verwarring aanleiding kunnen geven of

4° worden begrepen als namen van het andere geslacht dan hetgeen waartoe de personen die zijn bedoeld in artikel 2, derde lid, van de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en de voornamen, de voortdurende en onomkeerbare innerlijke overtuiging hebben te behoren.»».

VERANTWOORDING

Voorzien in een kortere registratietermijn van de ministeriële besluiten tot wijziging van de voornamen ingevolge transseksualiteit, is niet in het belang van de verzoekers en strookt niet met de vereisten in het veld.

Krachtens artikel 4 van de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en de voornamen is de «vergunning tot verandering van de voornamen (...) definitief (...) op de datum van het ministerieel besluit». Elk ministerieel besluit moet worden bezorgd aan het bestuur, dat er een expeditie van stuurt naar de FOD Financiën, die het op zijn beurt moet registreren en aan de particulier moet bezorgen via zijn regionale kantoren. Voor die verzendingen tussen de bestuurlijke diensten onderling is een termijn van 1 à 3 maanden vereist. Artikel 253, vierde lid, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten voorziet echter in een geldboete ingeval die termijn wordt overschreden; die geldboete is gelijk aan dat registratierecht, onverminderd dat recht zelf. Een inkorting van die termijn is met andere woorden nadelig voor de verzoeker, aangezien hij in veel gevallen niet bij machte zal zijn om die termijn in acht te nemen.

De indieners van dit wetsvoorstel streven naar een minder logge procedure in verband met de verandering van de voornamen ingevolge transseksualiteit. Om dat doel te halen, is het veeleer aangewezen artikel 249, § 1, van het voornoemde Wetboek te veranderen. Een verandering van de voornamen ingevolge transseksualiteit kan in die context dan gelden als een uitdrukkelijke reden voor lagere registratierechten.

N° 6 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 12

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«Art. 12. – Dans le livre Ier, titre II, chapitre II du Code civil, il est inséré un article 62bis, libellé comme suit:

«Art. 62bis. - § 1er. Tout Belge ou tout étranger inscrit au registre de la population qui a la conviction intime, constante et irréversible d'appartenir à l'autre sexe que celui qui est indiqué dans l'acte de naissance, qui a adopté le rôle sexuel correspondant et a subi une intervention chirurgicale reconstructive ou qui démontre, au moins qu'une intervention chirurgicale présente des risques mettant en péril sa santé, peut en faire la déclaration à l'officier de l'état civil.

La déclaration est faite à l'officier de l'état civil de la commune dans laquelle il est inscrit au registre de la population.

Le Belge qui n'est pas inscrit au registre de la population fait la déclaration à l'officier de l'état civil de son lieu de naissance. S'il n'est pas né en Belgique, il fait la déclaration à l'officier de l'état civil de Bruxelles.

Lors de la déclaration, le Belge qui n'est pas inscrit au registre de la population indique à l'officier de l'état civil à quelle adresse un refus d'établir l'acte mentionnant le sexe peut être communiqué.

§ 2. Lors de la déclaration, l'intéressé remet à l'officier de l'état civil une déclaration des médecins traitants attestant:

1° que l'intéressé a la conviction intime, constante et irréversible d'appartenir à l'autre sexe que celui qui est indiqué dans l'acte de naissance;

2° que, sur le plan physique, l'intéressé a été adapté au sexe désiré dans toute la mesure de ce qui est possible et justifié du point de vue médical;

3° que l'intéressé n'est plus en mesure de procréer conformément à son sexe initial.

§ 3. Le cas échéant, l'officier de l'état civil peut demander une traduction certifiée conforme de la déclaration des médecins traitants.

Nr. 6 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 12

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 12. — In Boek I, Titel II, Hoofdstuk II van het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 62bis ingevoegd, luidende:

«Art. 62bis. — § 1. Iedere Belg, of iedere in de bevolkingsregisters ingeschreven vreemdeling, die de voortdurende en onomkeerbare innerlijke overtuiging heeft tot het andere geslacht te behoren dan is vermeld in de akte van de geboorte, de daarmee overeenstemmende geslachtsrol heeft aangenomen en een chirurgisch reconstructieve ingreep heeft ondergaan, of op zijn minst aantoon dat een chirurgische ingreep medische risico's met zich meebrengt die zijn gezondheid in gevaar brengen, kan daarvan aangifte doen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand.

De aangifte wordt gedaan bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar hij zijn inschrijving heeft in de bevolkingsregisters.

De Belg die niet is ingeschreven in het bevolkingsregister doet aangifte bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn geboorteplaats. Indien hij niet in België is geboren, doet hij aangifte bij de ambtenaar van de burgerlijke stand te Brussel.

Bij de aangifte geeft de Belg die niet is ingeschreven in het bevolkingsregister kennis aan de ambtenaar van de burgerlijke stand op welk adres een weigering tot opmaak van de akte tot vermelding van het geslacht kan worden meegedeeld.

§ 2. Bij de aangifte overhandigt de betrokkene aan de ambtenaar van de burgerlijke stand een verklaring van de behandelende artsen, waaruit blijkt:

1° dat de betrokkene de voortdurende en onomkeerbare innerlijke overtuiging heeft tot het andere geslacht te behoren dan is vermeld in de akte van geboorte;

2° dat de betrokkene lichamelijk aan het verlangde geslacht zodanig is aangepast als uit medisch oogpunt mogelijk en verantwoord is;

3° dat de betrokkene niet meer in staat is om overeenkomstig het oorspronkelijke geslacht kinderen te baren respectievelijk te verwekken.

§ 3. In voorkomend geval kan de ambtenaar van de burgerlijke stand om een voor eensluidend verklaarde vertaling van de verklaring van de behandelende artsen verzoeken.

§ 4. L'officier de l'état civil établit, à partir de cette déclaration, un acte portant mention du sexe.

Cet acte est inscrit à sa date dans le registre des actes de naissance.

L'officier de l'état civil donne avis, dans les trois jours, de l'acte portant mention du sexe ainsi que de la déclaration des médecins traitants au procureur du Roi près le tribunal de première instance.

§ 5. Il est fait mention du changement de sexe en marge des actes de l'état civil concernant l'intéressé.

L'officier de l'état civil notifie l'acte portant mention du sexe aux officiers de l'état civil compétents qui doivent en faire mention en marge de leurs actes.

§ 6. L'officier de l'état civil qui refuse d'établir un acte portant mention du sexe, porte sans délai sa décision motivée à la connaissance de la partie intéressée. Simultanément, une copie de ce document ainsi que de tous les documents utiles est transmise au procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire où le refus a eu lieu.

§ 7. Le refus de l'officier de l'état civil est susceptible de recours.

§ 8. L'acte portant mention du sexe ne modifie en rien les liens de filiation existants, ni les droits, pouvoirs et obligations qui en découlent. Toutes les actions concernant ces liens de filiation et les droits, pouvoirs et obligations qui en découlent peuvent encore être intentées après l'établissement de l'acte portant mention du sexe.»».

JUSTIFICATION

Vu la complexité de la problématique de la transsexualité, le législateur souhaite mettre en place une procédure administrative simple, permettant de modifier l'acte de naissance.

Tout Belge n'étant pas inscrit au registre de la population, doit indiquer où il peut être informé d'un refus de l'officier de l'état civil.

Un changement de sexe a une incidence sur l'acte de naissance, mais aussi sur d'autres actes de l'état civil (comme l'acte de mariage, l'acte de reconnaissance...), qui doivent être émarginés. Ces actes ne sont pas nécessairement conser-

§ 4. De ambtenaar maakt van deze aangifte een akte tot vermelding van het geslacht op.

Deze akte wordt, op haar dagtekening, ingeschreven in het register van de akten van geboorten.

De ambtenaar van de burgerlijke stand geeft binnen de drie dagen bericht van de akte tot vermelding van het geslacht en van de verklaring van de behandelende artsen aan de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg.

§ 5. Van de wijziging van het geslacht wordt melding gemaakt op de kant van de akten van de burgerlijke stand die betrekking hebben op de belanghebbende.

De ambtenaar van de burgerlijke stand geeft kennis van de akte tot vermelding van het geslacht aan de bevoegde ambtenaren van de burgerlijke stand die hiervan melding moeten maken op de kant van hun akten.

§ 6. De ambtenaar van de burgerlijke stand die weigert een akte tot vermelding van het geslacht op te maken, brengt zijn met redenen omklede beslissing zonder verwijl ter kennis van de belanghebbende partij. Terzelfder tijd wordt een afschrift hiervan, samen met een kopie van alle nuttige documenten, overgemaakt aan de procureur des Konings van het gerechtelijke arrondissement waarin de weigering plaatsvond.

§ 7. Tegen de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand kan beroep ingesteld worden.

§ 8. De akte tot vermelding van het geslacht laat de bestaande familierechtelijke betrekkingen en de daaruit voortvloeiende rechten, bevoegdheden en verplichtingen onverlet. Alle vorderingen met betrekking tot deze familierechtelijke betrekkingen en de daaruit voortvloeiende rechten, bevoegdheden en verplichtingen kunnen nog worden ingesteld na de opmaak van de akte tot vermelding van het geslacht.»».

VERANTWOORDING

Gezien de complexe problematiek van de transsexualiteit wenst de wetgever een vlotte administratieve procedure in te stellen die toelaat de akte van geboorte te wijzigen.

De Belg die niet in het bevolkingsregister is ingeschreven, moet aangeven waar hij van een weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand in kennis kan worden gesteld.

Een aanpassing van het geslacht heeft niet alleen gevolgen voor de akte van geboorte, maar ook voor andere opgemaakte akten van de burgerlijke stand (bijvoorbeeld akte van huwelijk, akte van erkenning,...) die moeten worden

vés chez l'officier de l'état civil qui dresse l'acte portant mention du sexe.

Une faute dans un acte portant mention du sexe doit être corrigée par le biais de la procédure de rectification ordinaire. Il ne peut être fait usage à cet effet de la procédure de recours contre le refus de l'officier de l'état civil d'établir un acte portant mention du sexe.

L'acte portant mention du sexe est communiqué au procureur du Roi compte tenu du recours que le ministère public peut introduire contre l'établissement d'un acte portant mention du sexe. Cette possibilité de recours constitue une protection minimale contre la fraude ou les déclarations problématiques des médecins. La loi permet en effet que des attestations, aussi bien nationales qu'étrangères, étayent la déclaration, alors que l'officier de l'état civil, exception faite des conditions légales, ne peut procéder à aucune vérification de la valeur d'une telle attestation. Par conséquent, non seulement l'acte portant mention du sexe, mais aussi l'attestation doivent être notifiés au ministère public.

N° 7 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 12bis (nouveau)

Insérer un article 12bis, libellé comme suit:

«Art. 12bis. — Dans le livre Ier, titre II, chapitre II du Code civil, il est inséré un article 62ter, libellé comme suit:

«Art. 62ter. — L'acte mentionnant le sexe indique:

1° les nom, prénoms, lieu et date de naissance ainsi que le nouveau sexe;

2° le nouveau lien de filiation avec la mère et le père, si la filiation paternelle est établie.»».

JUSTIFICATION

Étant donné que l'acte de naissance ne se trouve pas nécessairement au lieu d'inscription dans le registre de la population et que certaines personnes n'ont pas d'acte de naissance, il s'indique de charger l'officier de l'état civil de dresser un acte mentionnant le sexe.

La mention du nouveau lien de filiation avec la mère et le père suit le lien de filiation tel qu'il ressort de l'acte de naissance. Si la filiation paternelle n'est pas constatée dans l'acte

gekanttekend. Deze akten bevinden zich niet noodzakelijk bij de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte tot vermelding van het geslacht opmaakt.

Een fout in een akte tot vermelding van het geslacht moet worden rechtgezet via de gemene verbeterprocedure. De beroepsprocedure tegen de weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand om een akte tot vermelding van het geslacht op te maken kan hier niet voor worden gebruikt.

De mededeling aan de procureur des Konings van de akte tot vermelding van het geslacht geschiedt met het oog op het beroep die het openbaar ministerie kan instellen tegen de opmaak van een akte tot vermelding van het geslacht. Deze beroepsmogelijkheid wordt gecreëerd als minimale bescherming tegen fraude of problematische verklaringen van artsen. De wet maakt het immers mogelijk dat zowel binnenlandse als buitenlandse attesten de aangifte kunnen ondersteunen, terwijl de ambtenaar van de burgerlijke stand, met uitzondering van de wettelijke vereisten, geen verificatie van de waarde van een dergelijk attest kan doen. Bijgevolg moet naast de akte tot vermelding van het geslacht ook het attest ter kennis gebracht worden van het openbaar ministerie.

Nr. 7 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 12bis (nieuw)

Een artikel 12bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 12bis. — In Boek I, Titel II, Hoofdstuk II van het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 62ter ingevoegd, luidende:

«Art. 62ter. — De akte tot vermelding van het geslacht vermeldt:

1° de naam, de voornamen, de plaats en datum van geboorte en het nieuwe geslacht;

2° de nieuwe afstammingsband met de moeder en de vader, zo de afstamming langs vaderszijde vaststaat.»».

VERANTWOORDING

Aangezien de akte van geboorte zich niet noodzakelijk bevindt in de plaats van inschrijving in het bevolkingsregister en bepaalde personen niet beschikken over een geboorteakte, is het aangewezen dat de ambtenaar van de burgerlijke stand een akte opmaakt die het geslacht vermeldt.

De vermelding van de nieuwe afstammingsband met de moeder en de vader, volgt de afstammingsband zoals die voortvloeit uit de akte van geboorte. Wordt in de akte van geboorte

de naissance, elle ne pourra pas l'être pour la première fois lors de l'établissement de l'acte mentionnant le sexe.

N°8 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 13

Remplacer le chapitre VI, contenant l'article 13, par le texte suivant:

«Chapitre VI. — Modifications du Code judiciaire

Art. 13. — L'article 628 du Code judiciaire est complété comme suit:

«24° le juge de l'endroit où la personne a fait la déclaration d'une modification du sexe conformément à l'article 62bis du Code civil.»».

N°9 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 14 (nouveau)

Insérer un article 14, libellé comme suit:

«Art. 14. — L'article 764, alinéa 1er, du même Code est complété comme suit:

«12° les recours introduits en vue de modifier le sexe d'une personne.»».

N°10 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 15 (nouveau)

Insérer un article 15, libellé comme suit:

«Art. 15. — Il est inséré, dans la partie IV, livre IV, du même Code, un chapitre XXV, libellé comme suit:

«Chapitre XXV. — Modification du sexe d'une personne.»».

de afstamming langs vaderszijde niet vastgesteld, dan zal deze niet voor het eerst kunnen worden vastgesteld bij de opmaak van de akte tot vermelding van het geslacht.

Nr. 8 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 13

Hoofdstuk VI houdende artikel 13, vervangen als volgt:

«Hoofdstuk VI. — Wijzigingen aan het Gerechtelijk wetboek.

Art. 13. — Artikel 628 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld als volgt:

«24° de rechter van de plaats waar de persoon aangifte heeft gedaan van een wijziging van het geslacht overeenkomstig artikel 62bis van het Burgerlijk Wetboek.»».

Nr. 9 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 14 (nieuw)

Een artikel 14 invoegen, luidende:

«Art. 14. — Artikel 764, eerste lid, van hetzelfde wetboek wordt aangevuld als volgt:

«12° de beroepen ingesteld tot wijziging van het geslacht van een persoon.»».

Nr. 10 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 15 (nieuw)

Een artikel 15 invoegen, luidende:

«Art. 15. — In deel IV, Boek IV van hetzelfde wetboek wordt een hoofdstuk XXV ingevoegd, luidende:

«Hoofdstuk XXV. — Wijziging van het geslacht van een persoon.»».

N°11 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 16 (nouveau)

Insérer un article 16, libellé comme suit:

«Art. 16. — *Un article 1385duodecies, libellé comme suit, est inséré dans le même chapitre du même Code:*

«Art. 1385duodecies. — § 1er. *L'intéressé et le procureur du Roi peuvent introduire un recours contre la décision de l'officier de l'état civil prise conformément à l'article 62bis du Code civil par une requête adressée au tribunal de première instance.*

Le recours doit être introduit dans les soixante jours à compter du jour de l'établissement de l'acte mentionnant le sexe ou de la signification du refus d'établir l'acte mentionnant le sexe par l'officier de l'état civil.

§ 2. *Par dérogation à l'article 1026, la signature de l'avocat peut être remplacée par la signature de la personne visée à l'article 62bis, § 1er, du Code civil.*

§ 3. *À la requête est jointe une déclaration des médecins traitants attestant:*

1° *que l'intéressé a la conviction intime, constante et irréversible d'appartenir à l'autre sexe que celui qui est indiqué sur son acte de naissance;*

2° *que, sur le plan physique, l'intéressé a été adapté au sexe désiré dans toute la mesure de ce qui est possible et justifié du point de vue médical;*

3° *que l'intéressé n'est plus en mesure de procréer conformément à son sexe initial.».*

N°12 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 17 (nouveau)

Insérer un article 17, libellé comme suit:

«Art. 17. — *Un article 1385terdecies, libellé comme suit, est inséré dans le même chapitre du même Code:*

«Art. 1385terdecies. — § 1er. *Art. 1384. Le président de la chambre à laquelle l'affaire a été distribuée*

Nr. 11 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 16 (nieuw)

Een artikel 16 invoegen, luidende:

«Art. 16. — *In hetzelfde wetboek, voornoemde hoofdstuk, wordt een artikel 1385duodecies ingevoegd, luidende:*

«Art. 1385duodecies. — § 1. *De belanghebbende en de procureur des Konings kunnen beroep instellen tegen de beslissing door de ambtenaar van de burgerlijke stand genomen ingevolge artikel 62bis van het Burgerlijk Wetboek bij een aan de rechtbank van eerste aanleg gericht verzoekschrift.*

Het beroep moet ingesteld worden binnen de zestig dagen te rekenen vanaf de dag van de opmaak van de akte tot vermelding van het geslacht of de betekening van de weigering tot opmaak van de akte tot vermelding van het geslacht door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

§ 2. *In afwijking van artikel 1026 kan de handtekening van de advocaat vervangen worden door de handtekening van de persoon bedoeld in artikel 62bis, § 1 van het Burgerlijk Wetboek.*

§ 3. *Bij het verzoekschrift wordt een verklaring van de behandelende artsen toegevoegd waaruit blijkt:*

1° *dat de betrokkene de voortdurende en onomkeerbare innerlijke overtuiging heeft tot het andere geslacht te behoren dan is vermeld in de akte van geboorte;*

2° *dat de betrokkene lichamelijk aan het verlangde geslacht zodanig is aangepast als uit medisch oogpunt mogelijk en verantwoord is;*

3° *dat de betrokkene niet meer in staat is om overeenkomstig het oorspronkelijke geslacht kinderen te baren respectievelijk te verwekken.».*

Nr. 12 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 17 (nieuw)

Een artikel 17 invoegen, luidende:

«Art. 17. — *In hetzelfde wetboek, voornoemde hoofdstuk, wordt een artikel 1385terdecies ingevoegd, luidende:*

«Art. 1385terdecies. — *De voorzitter van de kamer waaraan de zaak is toebedeeld, beveelt de overlegging*

ordonne la communication de la requête au ministère public et commet un juge pour faire rapport à un jour indiqué.

Le requérant est invité, par le greffier, par pli judiciaire, à comparaître à cette audience pour y être entendu en ses explications.»».

N°13 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 18 (nouveau)

Insérer un article 18, libellé comme suit:

«Art. 18. — Dans le même chapitre du même Code, il est inséré un article 1385quaterdecies, libellé comme suit:

«Art. 1385quaterdecies. — § 1er. Tout exploit de signification d'un jugement ou arrêt est immédiatement communiqué, en copie, au ministère public.

§ 2. Lorsque le jugement ou arrêt est passé en force de chose jugée, le greffier envoie dans le mois à l'officier de l'état civil du lieu de déclaration un extrait reprenant le dispositif du jugement ou de l'arrêt (et la date à laquelle il est passé en force de chose jugée) par envoi recommandé avec accusé de réception.

Le greffier dénonce l'accusé de réception aux parties.

§ 3. Sans préjudice de l'article 781, le dispositif du jugement ou de l'arrêt prononçant le changement de sexe d'une personne est transcrit dans les registres dans un délai d'un mois suivant la notification à l'officier de l'état civil.

Après la transcription, l'officier de l'état civil en informe sans délai le procureur du Roi près le tribunal qui s'est prononcé sur la demande.

Il est fait mention de la transcription en marge des actes de l'état civil relatifs à l'intéressé.

L'officier de l'état civil avise de la transcription les officiers de l'état civil compétents qui doivent en faire mention en marge de leurs actes.

van het verzoekschrift aan het openbaar ministerie en wijst een rechter aan om op een bepaalde dag verslag te doen.

De verzoeker wordt door de griffier, bij gerechtsbrief, opgeroepen om op deze zitting te verschijnen teneinde opheldering te geven.»».

Nr. 13 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 18 (nieuw)

Een artikel 18 invoegen, luidende:

«Art. 18. — In hetzelfde wetboek wordt een artikel 1385quaterdecies ingevoegd, luidende:

«Art. 1385quaterdecies. — § 1. Elk exploit van betekening van een vonnis of arrest wordt onmiddellijk in afschrift medegedeeld aan de griffier.

§ 2. Wanneer het vonnis of het arrest in kracht van gewijsde is gegaan, stuurt de griffier, binnen een maand, een uittreksel bevattende het beschikkende gedeelte (en de vermelding van de dag van het in kracht van gewijsde treden) van het vonnis of het arrest bij aangezekende zending met ontvangstbewijs aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van aangifte.

Het ontvangstbewijs wordt door de griffier aangezegd aan de partijen.

§ 3. Onverminderd artikel 781 wordt binnen een maand na de kennisgeving aan de ambtenaar van de burgerlijke stand het beschikkende gedeelte van het vonnis of arrest waarbij de wijziging van het geslacht van een persoon is uitgesproken, overgeschreven in de registers.

Na de overschrijving geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand onverwijld daarvan kennis aan de procureur des Konings bij de rechtbank die op de vordering heeft beslist.

Van de overschrijving wordt melding gemaakt op de kant van de akten van de burgerlijke stand die betrekking hebben op de belanghebbende.

De ambtenaar van de burgerlijke stand geeft kennis van de overschrijving aan de bevoegde ambtenaren van de burgerlijke stand die hiervan melding moeten maken op de kant van hun akten.

§ 4. Le jugement ou arrêté prononçant le changement de sexe d'une personne produit ses effets à partir du jour de la transcription.»».

JUSTIFICATION

Le tribunal de première instance est compétent en vertu de l'application générale de l'article 569 du Code judiciaire. Le changement de sexe affecte l'état de la personne.

L'article 628 du Code judiciaire a été complété afin de désigner le juge territorialement compétent. La compétence *ratione loci* découle du lieu de déclaration en vue de l'établissement de l'acte portant mention du sexe.

Le ministère public peut introduire un recours contre l'établissement d'un acte portant mention du sexe. Cette possibilité de recours constitue une protection minimale contre la fraude ou les déclarations douteuses de médecins, qui peuvent donner lieu à une modification de l'état d'une personne.

La procédure de recours contre un acte portant mention du sexe concerne une action d'état. Une notification obligatoire au ministère public est indispensable, par analogie avec la procédure de correction d'un acte de l'état civil, étant donné que cette modification de l'état d'une personne affecte l'ordre public.

L'article 781 du Code judiciaire n'est pas tout à fait adapté à la procédure de recours contre l'acte portant mention du sexe. Comme l'état de la personne est d'ordre public, la transcription de la décision judiciaire ne peut uniquement dépendre de la volonté des parties.

Le jugement ou l'arrêt est inscrit dans les registres de l'état civil du lieu de résidence de la personne qui a changé de sexe. Étant donné que ces registres ne contiennent pas nécessairement l'acte de naissance, l'on prévoit une notification à l'officier de l'état civil qui est compétent pour l'acte de naissance. L'acte de mariage peut également être pourvu d'une mention marginale.

Étant donné que la personne qui change de sexe est la seule partie à la procédure, il convient de prévoir une obligation de notification par le biais d'une transcription dans les registres de l'état civil.

Les liens de filiation existants ainsi que les droits, pouvoirs et obligations qui en découlent ne sont en rien modifiés. À partir de la transcription dans les registres de l'état civil, le sexe et l'état de la personne sont modifiés.

§ 4. Het vonnis of arrest waarbij de wijziging van het geslacht van de persoon wordt uitgesproken heeft zijn gevolgen vanaf de dag van de overschrijving.»».

VERANTWOORDING

De rechtbank van eerste aanleg is bevoegd ingevolge de algemene werking van artikel 569 van het Gerechtelijk Wetboek. De wijziging van het geslacht raakt de staat van de persoon.

Artikel 628 van het Gerechtelijk Wetboek werd aangevuld teneinde de territoriaal bevoegde rechter aan te duiden. De bevoegdheid *ratione loci* vloeit voort uit de plaats van aangifte tot opmaak van de akte tot vermelding van het geslacht.

Het openbaar ministerie kan beroep instellen tegen de opmaak van een akte tot vermelding van het geslacht. Deze beroepsmogelijkheid is gebaseerd als minimale bescherming tegen fraude of dubieuze verklaringen van artsen, die tot een verandering van de staat van een persoon aanleiding kunnen geven.

De beroepsprocedure tegen een akte tot vermelding van het geslacht heeft betrekking op een vordering van staat. Een verplichte mededeling aan het openbaar ministerie is noodzakelijk, naar analogie met de procedure tot verbetering van een akte van de burgerlijke stand, aangezien deze wijziging van de staat van een persoon de openbare orde raakt.

Artikel 781 van het Gerechtelijk Wetboek is niet helemaal aangepast aan de beroepsprocedure tegen de akte tot vermelding van het geslacht. Doordat de staat van de persoon van openbare orde is, kan de overschrijving van de rechterlijke beslissing niet louter afhankelijk zijn van de wil van de partijen.

Het vonnis of het arrest wordt ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand van de woonplaats van de persoon die van geslacht wijzigde. Aangezien deze registers niet noodzakelijk de akte van geboorte bevatten, wordt voorzien in een kennisgeving aan de ambtenaar van de burgerlijke stand die bevoegd is voor de geboorteakte. Ook de huwelijksakte kan voorzien worden van een kantmelding.

Aangezien de persoon die van geslacht verandert de enige partij is in de procedure, moet voorzien worden in een publiciteitsvereiste via de overschrijving in de registers van de burgerlijke stand.

De bestaande familierechtelijke verhoudingen en de daaruit voortvloeiende rechten, bevoegdheden en verplichtingen geen wijzigingen. Vanaf de overschrijving in de registers van de burgerlijke stand verandert het geslacht en de staat van de persoon.

N°14 DE MME VAUTMANS ET CONSORTS

Art. 19 (*nouveau*)

Insérer un chapitre VII (*nouveau*), contenant un article 19, rédigé comme suit:

«Chapitre VII — Dispositions transitoires

Art. 19. — Tout Belge ou tout étranger inscrit au registre de la population qui a subi une réaffectation sexuelle avant l'entrée en vigueur de la présente loi, peut conformément aux modalités et conditions prévues par l'article 12 de la présente loi, en faire la déclaration auprès de l'officier de l'état civil, mêmes s'ils ont déjà introduit, auprès du tribunal compétent, une demande de changement de sexe ou une demande de rectification des actes de l'état civil.».

Nr. 14 VAN MEVROUW VAUTMANS c.s.

Art. 19 (*nieuw*)

Een hoofdstuk VII (*nieuw*) invoegen, met als opschrift «Overgangsmaatregelen», en dat een artikel 19 omvat, luidend als volgt:

«Hoofdstuk VII — Overgangsmaatregelen

Art. 19. — Elke Belg of elke in het bevolkingsregister ingeschreven vreemdeling die vóór de inwerkingtreding van deze wet een geslachtsaanpassing heeft ondergaan, kan zoals bedoeld in en onder de voorwaarden van artikel 12 van deze wet, hiervan aangifte doen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, ook al heeft hij of zij reeds een vordering tot wijziging van het geslacht of een vordering tot verbetering van de akten van de burgerlijke stand ingesteld bij de bevoegde rechtbank.».

Hilde VAUTMANS (VLD)
Valérie DÉOM (PS)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Guy SWENNEN (sp.a-spirit)